

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยทางประวัติศาสตร์ มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาแนวคิดและการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครตั้งแต่ พ.ศ. 2515-2535 เพื่อชี้ให้เห็นแนวทางการดำเนินงานจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน รวมทั้งวิเคราะห์สภาพการเมือง เศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อแนวความคิดและการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา อันจะเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของกรุงเทพมหานครต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย โดยศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในช่วง พ.ศ. 2515-2535 ประกอบกับการสัมภาษณ์ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รวมทั้งผู้รับผิดชอบทางการศึกษาของกรุงเทพมหานคร และนำมาวิเคราะห์ถึงแนวทางการจัดการศึกษาของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่ละคน

แหล่งข้อมูลได้แก่ หน่วยงานต่าง ๆ ของกรุงเทพมหานคร เช่น สำนักงานการศึกษา สำนักงานเรียนการสอนและแผนกรุงเทพมหานคร กองประชาสัมพันธ์กรุงเทพมหานคร สำนักเลขานุการผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร รวมถึงห้องสมุดสถาบันการศึกษาต่างๆ

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร และรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้าและสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์เพื่อประมวลหาข้อสรุปของแนวคิด และการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร โดยวิเคราะห์ 3 ด้าน คือ

1. การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของกรุงเทพมหานครได้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ
2. การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของกรุงเทพมหานคร เพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าของกรุงเทพมหานคร ในด้านปัญหาความเสื่อมทางวัฒนธรรมปัญหาสิ่งแวดล้อมและความเสมอภาคทางการศึกษา
3. การจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของกรุงเทพมหานคร เพื่อสนองตอบลักษณะเฉพาะของกรุงเทพมหานคร ในฐานะ เป็นเมืองที่มีการปกครองส่วนท้องถิ่น

สมัยนายชานาญ ยูวบูรณ์ (มกราคม 2516 - ตุลาคม 2516)

แนวคิดในการจัดการศึกษาของนายชานาญ ยูวบูรณ์สรุปได้ดังนี้

การจัดการดำเนินการศึกษาเป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2503 และแผนการศึกษาของเทศบาลนครกรุงเทพ พ.ศ. 2513-2517

จัดการศึกษาให้เด็กในวัยเรียนได้อ่านออก เขียนได้โดยทั่วกัน

จัดการศึกษาเป็นลักษณะให้เปล่าเพื่อช่วยเหลือเด็กยากจน

เริ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาของกรุงเทพมหานคร

เน้นด้านวิชาการและด้านคุณธรรม

ให้ครูมีความถนัดและชำนาญเป็นรายวิชา

มีการประสานงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระหว่างเขตและผู้บริหาร

โรงเรียน

จากแนวความคิดดังกล่าวจึงมีการจัดการศึกษาสรุปได้ดังนี้

โครงการศูนย์พัฒนาการศึกษา

โครงการปรับปรุงการสอนอ่านเขียนรายวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษา

ปีที่ 1

โครงการห้องสมุดโรงเรียน

โครงการทดลองสอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

โครงการฟื้นฟูและส่งเสริมการสอนภาษาอังกฤษให้แก่ครูและเจ้าหน้าที่

การศึกษา

โครงการปรับปรุงการสอนวิชาภาษาไทย

โครงการปรับปรุงการสอนคณิตศาสตร์

โครงการปรับปรุงการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์

โครงการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษา

โครงการปรับปรุงการสอนวิชาหัตถศึกษา

โครงการปรับปรุงการสอนวิชาพลานามัย

โครงการปรับปรุงการสอนวิชานาฏศิลป์

โครงการปรับปรุงการทำงานและการใช้อุปกรณ์การสอนชั้นประถมต้น

โครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน

โครงการฝึกอบรมนักเรียนตามหลักสูตรการรักษาความสะอาดและ
ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง

โครงการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในโรงเรียน

โครงการปรับปรุงและส่งเสริมอาชีพ

โครงการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่ามีแนวคิดในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับแผนการ
ศึกษาแห่งชาติ คือ

จัดการศึกษาให้เด็กวัยเรียนอ่านออกเขียนได้โดยทั่วกัน

ติดตามให้เด็กทุกคนได้เข้าเรียนในระดับประถมศึกษาภาคบังคับ

จัดการศึกษาเป็นลักษณะให้เปล่าเพื่อช่วยเหลือเด็กยากจน

มีแนวคิดในการจัดการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้า คือ เริ่มโรงเรียน
มัธยมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาของกรุงเทพมหานครเพื่อแก้ปัญหาการเดินทางไกล
ของนักเรียน

การจัดการศึกษานอกจากจะเน้นด้านวิชาการแล้ว ต้องเน้นด้านคุณธรรมด้วย
เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาด้านความเสื่อมทางวัฒนธรรม

สมัยนายอรรถ วิสูตรโยธาภิบาล (พฤศจิกายน 2516-มิถุนายน 2517)

แนวคิดในการจัดการศึกษาของนายอรรถ วิสูตรโยธาภิบาล สรุปได้ดังนี้

ให้โรงเรียนผลิตนักเรียนให้เป็นคนฉลาด คนเก่ง คนดีและคนที่มีวินัยและ
เน้นด้านพุทธศึกษา จริยศึกษา หัตถศึกษา พลศึกษา

จัดการศึกษาที่กรุงเทพมหานครรับผิดชอบให้ดีที่สุด

ยกเลิกโครงการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา

ต้องการให้นักเรียนมาเข้าเรียนให้มากที่สุด

ครูสอนเด็กประถมศึกษาต้องเป็นคนเก่ง และควรสอนวิชาที่มีความถนัด

มอบหมายหน้าที่ให้รับผิดชอบตามสายงาน

การจัดการศึกษาที่จัดในสมัยนี้ สรุปได้ดังนี้

โครงการฝึกอบรมลักษณะนิสิตนักเรียน

โครงการปรับปรุงการสอนอ่าน เขียนแก่นักเรียน

โครงการปรับปรุงการสอนวิชาภาษาไทย

โครงการปรับปรุงการสอนวิชาวิทยาศาสตร์

โครงการปรับปรุงการสอนวิชาสังคมศึกษา

โครงการปรับปรุงการสอนภาษาอังกฤษ

โครงการปรับปรุงการสอนหัตถศึกษา

โครงการปรับปรุงการสอนพลานามัย

โครงการปรับปรุงการสอนนาฏศิลป์

โครงการพัฒนาการศึกษาโรงเรียนด้านบุคคล

โครงการพัฒนาทางวิชาการ

โครงการพัฒนาทางธุรการ

โครงการพัฒนาชุมชน

ยกเลิกโครงการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา

แนวคิดในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาของชาติ คือการให้
โรงเรียนให้เป็นคนฉลาด คนเก่ง คนดี คนที่มีวินัย เน้นด้านพุทธศึกษา จริยศึกษา
หัตถศึกษา พลศึกษา

แนวคิดในการจัดการศึกษา เพื่อสนองตอบลักษณะของกรุงเทพมหานคร
คือจัดการศึกษาที่กรุงเทพมหานครรับผิดชอบให้ดีที่สุด และสามารถตัดสินใจยกเลิกโครงการ
จัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา รวมทั้งมีการมอบหมาย
หน้าที่ให้รับผิดชอบตามสายงาน

สมัยที่ 3 นายศิริ สันตะบุตร (มิถุนายน 2517 - พฤษภาคม 2518)

แนวคิดในการจัดการศึกษาของนายศิริ สันตะบุตร สรุปได้ดังนี้

การจัดการศึกษาดำเนินตามนโยบายและวิธีปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการ
การจัดครู อาจารย์ เรียนให้เพียงพอ จัดการศึกษาให้ทั่วถึง
การจัดการศึกษา เพื่อช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาสและ เด็กยากจน
การจัดการศึกษาที่จัดในสมัยนี้สรุปได้ดังนี้
โครงการพัฒนาการศึกษาโรงเรียน

โครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน
จัดตั้งมูลนิธิต่าง ๆ ขึ้นเพื่อช่วยเหลือเด็กยากจน

นำบุคลากรจากกระทรวงศึกษาธิการ นายสมพงษ์ จิระนนท์ มาดำรง ตำแหน่งผู้
อำนวยการสำนักการศึกษา

แนวคิดในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาของชาติ คือ เา
นโยบายวิธีปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการมาปรับให้เข้ากับกรุงเทพมหานคร ซึ่งกระทรวง
ศึกษาธิการย้อมยึดแผนการศึกษาแห่งชาติเป็นหลักอยู่แล้ว

แนวคิดในการจัดการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าคือ การเปิดโอกาสให้เด็กที่
ไม่มีฐานะจนคร่าวได้เข้าเรียน และมีการจัดตั้งมูลนิธิต่าง ๆ ขึ้นเพื่อช่วยเหลือเด็กยากจน
เพื่อสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา

สมัยที่ 4 นายสาย หตะเจริญ (พฤษภาคม 2518 - สิงหาคม 2518)

แนวคิดในการจัดการศึกษาสมัยนี้คือ

ดำเนินการโรงเรียนประถมศึกษาให้พอเพียงและมีคุณภาพ

จึงได้มีการจัดการศึกษาตอบสนองแนวคิด คือ

ดำเนินการขยายโรงเรียนประถมศึกษาให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียน

จัดครูให้เพียงพอ

จัดอาคารเรียนและอุปกรณ์การเรียนให้เพียงพอ

แนวคิดในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับการศึกษาของชาติคือ ดำเนินการ
โรงเรียนประถมศึกษาให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนและให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของ
กระทรวงศึกษาธิการ จัดครูให้เพียงพอกับนักเรียน จัดอาคารเรียน และอุปกรณ์การเรียน
ให้เพียงพอ

สมัยที่ 5 นายธรรมนุญ เทียนเงิน (สิงหาคม 2518-เมษายน 2530)

แนวคิดในการจัดการศึกษาสมัยนี้สรุปได้ดังนี้

จัดการประถมศึกษาให้ทั่วถึงและได้มาตรฐานตามกระทรวง

ศึกษาธิการ

ขยายการศึกษาประถมศึกษาตอนปลายโดยเร่งด่วน

จัดอาคารเรียนและอุปกรณ์การเรียนให้เพียงพอ จัดครูให้เพียงพอ
ปรับปรุงอาคารเรียนที่ทรุดโทรม
โยกย้ายผู้บริหารโรงเรียนตามความเหมาะสม
จัดงบประมาณรายจ่ายเกี่ยวกับเงินเดือนครู

จากแนวความคิดดังกล่าวจึงมีการจัดการศึกษาสรุปได้ดังนี้

โครงการดำเนินการประเมินศึกษา ขยายการศึกษาทั้งปริมาณและคุณภาพ
โครงการประเมินมาตรฐานโรงเรียน
โครงการดำเนินการด้านอาคารสถานที่ จัดหาที่ดิน สร้างอาคารเรียน
โครงการพัฒนาการศึกษาเด็กเรียนช้า
ดำเนินการให้ข้าราชการครูรับเงินเดือนจากรัฐบาลเหมือนกัน

แนวความคิดในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับการศึกษาของชาติ คือ ขยายการศึกษา
ประถมตอนปลายโดยเน้นอาชีพที่ประกอบขึ้นส่วนภูมิภาค

แนวความคิดในการจัดการศึกษา เพื่อตอบสนองลักษณะ เฉพาะของกรุงเทพมหานครคือ
การจัดระบบบริหารบุคคลใหม่ โดยการสับเปลี่ยน โยกย้ายผู้บริหารโรงเรียนตามความ
เหมาะสม และจัดระบบงบประมาณรายจ่าย เงินเดือนข้าราชการครูทั้งหมดให้รับจากเงินอุด
หนุนรัฐบาลทั้งหมด

สมัยที่ 6 นายชลอ ชรรณศิริ (เมษายน-2520-กรกฎาคม 2522)

แนวความคิดในการจัดการศึกษาสมัยนายชลอ ชรรณศิริ สรุปได้ดังนี้

มุ่งให้ประชาชนในกรุงเทพมหานครได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง
ให้ประชาชนในแหล่งเสื่อมโทรมและผู้ด้อยโอกาสมีโอกาสได้รับการศึกษา
ปรับปรุงคุณภาพของโรงเรียนกรุงเทพมหานคร ทั้งในด้านอาคารสถานที่และ
ด้านการเรียนการสอน

จัดสวัสดิการนักเรียนได้แก่น้ำดื่ม น้ำช้ำ อาหารกลางวัน เสื้อผ้า เครื่อง
เขียน แบบเรียน ทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนขาดแคลนทุนทรัพย์

ส่งเสริมฐานะครูและสมรรถภาพของครู

ส่งเสริมด้านดนตรี กีฬา

จากแนวความคิดดังกล่าวก่อให้เกิดการจัดการศึกษาสรุปได้ดังนี้

โครงการจัดให้มีอาคารเรียนและส้วมให้เพียงพอแก่นักเรียนกรุงเทพมหานคร

นคร

โครงการการจัดหาที่ดินที่เหมาะสมสำหรับต่อเติมขยายและสร้างอาคารใหม่

โครงการจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์และไฟฟ้าให้แก่โรงเรียน

โครงการโรงเรียนชุมชน

โครงการโรงเรียนฝึกอาชีพเคลื่อนที่ของกรุงเทพมหานคร

โครงการส่งเสริมพลานามัยให้โรงเรียน

โครงการจัดหาห้องสมุดมาตรฐานของโรงเรียน

โครงการอบรมสัมมนาวิชาวัดผลการศึกษา

โครงการผลิตสื่อการเรียนการสอน

โครงการวัดผลและประเมินผลในโรงเรียน

โครงการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

โครงการพัฒนาและติดตามผลการใช้หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521

โครงการส่งเสริมการเรียนการสอนกลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย

โครงการส่งเสริมการเรียนการสอนกลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ

โครงการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์

โครงการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน

โครงการประชุมสัมมนาครูใหญ่

โครงการอบรมครูโภชนาการ

ส่งเสริมให้ครูได้ไปศึกษาต่อ

โครงการส่งเสริมการสอนดนตรีในโรงเรียน

โครงการพัฒนากีฬา

แนวความคิดในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับการศึกษาของชาติ คือ การจัดการศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาของกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 1 ซึ่งได้ดำเนินการศึกษาของชาติมาเป็นแนวหลักในการทำงานแผนอยู่แล้ว เช่น การจัดการศึกษาภาคบังคับให้ทั่วถึง สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 ในข้อที่ว่า สถานศึกษาพึงให้ความเสมอภาคแก่บุคคลเข้ารับการศึกษาตามความสามารถของบุคคลนั้น

แนวคิดในการจัดการศึกษาเพื่อสนองตอบลักษณะเฉพาะของกรุงเทพมหานคร คือ การจัดทำให้มีโรงเรียนสงเคราะห์เคลื่อนที่ เพื่อช่วยเหลือเด็กในชุมชนแออัดที่ไม่มีโอกาสเข้ารับการศึกษาได้

สมัยที่ 7 นายเชาวน์วัศ สุกดลามา (กรกฎาคม 2522- เมษายน 2524)

แนวคิดในการจัดการศึกษาของนายเชาวน์วัศ สุกดลามา สรุปได้ดังนี้

การสร้างสังคมโดยใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการปลูกฝังนิสัยที่ดีแก่เด็ก
จัดการศึกษาสำหรับเด็กในสลัมและเด็กขาดหลักฐานให้มีที่เรียน

ปรับปรุงคุณภาพของการศึกษา

ขยายปริมาณการศึกษามากับังคับในเขตกรุงเทพมหานคร

สร้างขวัญกำลังใจของครู

การจัดการศึกษาสอดคล้องกับแนวคิดมีโครงการและการดำเนินงานสรุปได้ดังนี้

โครงการสร้างวินัยในโรงเรียน

โครงการโรงเรียนสงเคราะห์เคลื่อนที่

โครงการจัดการศึกษาสำหรับเด็กด้อยโอกาสที่ขาดหลักฐานให้เข้า

เรียนได้

โครงการนิเทศการศึกษา

โครงการประเมินมาตรฐานโรงเรียน

โครงการดำเนินการด้านอาคารสถานที่ จัดหาที่ดิน จัดสร้างอาคาร

เรียนสาธารณูปโภคและสิ่งก่อสร้างของโรงเรียนให้เพียงพอ

โครงการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา

โครงการพัฒนาครู

โครงการอบรมสัมมนาผู้บริหาร

ส่งเสริมในด้านการศึกษาต่อหรือเพิ่มวุฒิ

แนวคิดในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาของชาติคือการขยาย
การศึกษาภาคบังคับให้ทั่วถึง

แนวคิดในการจัดการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าคือ การใช้การศึกษาเป็น
เครื่องมือปลูกฝังนิสัยให้แก่เด็กโดยเน้นในเรื่องวินัยซึ่งนับวันจะเป็นปัญหา ของเยาวชนไทย

แนวคิดในการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองลักษณะเฉพาะของกรุงเทพมหานครคือใช้
การศึกษาลดช่องว่างในสังคมมีการปรับปรุงคุณภาพของการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพการ
ศึกษาของกรุงเทพมหานครให้เสมอภาคกัน

สมัยที่ 8 พลเรือเอกเทียม มกรานนท์ (พฤษภาคม 2524- พฤศจิกายน 2527)

แนวคิดในการจัดการศึกษา ของพลเรือเอกเทียม มกรานนท์ สรุปได้ดังนี้

จัดการประถมศึกษาให้เพียงพอและทั่วถึง

จัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตรประถมศึกษา 2521 คือ ให้นัก
เรียนกรุงเทพมหานครคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหา เป็น เป็นพลเมืองดี อ่านออกเขียนได้ คิด
คำนวณเป็น

ลดความสูญเปล่าทางการศึกษาให้น้อยลงคือลดอัตราการตกชั้นของนักเรียน
ปลูกฝังสร้างเสริมคุณภาพ และวินัยแก่เด็กนักเรียน
ให้ความช่วยเหลือเด็กที่ด้อยโอกาส

การจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับแนวคิดมีโครงการและการดำเนินงานสรุปได้ดังนี้

โครงการจัดหาที่ดินเพื่อขยายและจัดตั้งโรงเรียนใหม่

โครงการจัดตั้งโรงเรียนและสร้างอาคารเรียนประกอบ

โครงการจัดสาธารณูปโภคของโรงเรียน และสิ่งก่อสร้าง

โครงการจัดเด็กเข้าเรียนตาม พรบ.ประถมศึกษา

โครงการจัดชั้นเรียนพิเศษ

โครงการพัฒนาลักษณะนิสัย

โครงการส่งเสริมกิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี

โครงการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา

โครงการประเมินมาตรฐานโรงเรียน

โครงการส่งเสริมห้องสมุดโรงเรียน

โครงการปรับปรุงการวัดผลการศึกษา

โครงการช่วยเด็กที่ขาดพื้นฐานให้สามารถเข้าเรียนได้

โครงการอาหารกลางวัน

แนวคิดในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาของชาติ คือการจัด
การประถมศึกษาให้เพียงพอและทั่วถึงและให้นักเรียนกรุงเทพมหานครคิดเป็น ทาเป็น แก่
ปัญหาเป็น เป็นผลเมืองดี อ่านออกเขียนได้ คิดคำนวณเป็น

แนวคิด ในการจัดการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าคือมีการปลูกฝังสร้างเสริม
คุณภาพและวินัยแก่นักเรียนเนื่องจากบ้านเมืองขณะนั้นประชาชน ขาดวินัยทำให้ปัญหา
ตามมามากมาย และมีการลดความสูญเสียทางการศึกษาให้น้อยคือลดอัตราการตกซ้ำ
ชั้นของนักเรียนด้วย

แนวคิดในการจัดการศึกษาเพื่อสนองตอบลักษณะเฉพาะของกรุงเทพมหานครคือ
การแก้ไขปัญหาการศึกษาของเด็กด้อยโอกาสและให้เด็กเข้าโรงเรียนเร็วขึ้น เพื่อรองรับ
สภาพแนวโน้มของสังคมเมือง

สมัยที่ 9 ดร.อาษา เมฆสวรรค์ (พศจิกายน 2527 - พศจิกายน 2528)

แนวคิดในการจัดการศึกษาของ ดร.อาษา เมฆสวรรค์สรุปได้ดังนี้

รณรงค์ปลูกฝังวินัย ความสะอาด ความประหยัดและความนิยมไทย

ช่วยเหลือนักเรียนยากจน

ส่งเสริมสุขภาพครู นักเรียน

ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน

ส่งเสริมฐานะของครูและพัฒนาบุคลากรโดยการฝึกอบรม

กระจายอำนาจบริหารการศึกษา ให้อำนาจเขตนมากขึ้น

การจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าวมีโครงการและการดำเนินงาน
สรุปได้ดังนี้

โครงการพัฒนาลักษณะนิสัย รณรงค์ ปลูกฝังวินัย ความสะอาด ความ
ประหยัดและนิยมไทย

โครงการส่งเสริมกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีและยุวกาชาด

- โครงการมูลนิธิเหรียญสีง
- โครงการโรงเรียนฝึกออาชีพ
- โครงการโรงเรียนสงเคราะห์เคลื่อนที่
- โครงการอาหารกลางวัน
- โครงการปรับปรุงคุณภาพการศึกษา
- โครงการประเมินมาตรฐานโรงเรียน
- โครงการฝึกอบรมเพื่อเสริมทักษะการสอนและสนับสนุนการสอน
- โครงการสัมมนาผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และนักวิชาการ
- โครงการอบรมผู้บริหารการศึกษา
- โครงการฝึกอบรมอื่น ๆ

แนวคิดในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาของชาติ คือส่งเสริมฐานะของครูและพัฒนาบุคลากร โดยการฝึกอบรม สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) ในข้อที่ว่า เร่งปรับปรุงคุณภาพครู ผู้บริหารการศึกษา ทั้งด้านจริยธรรม คุณธรรม เจตคติที่ดี ความรู้ทักษะ และกระจายครูออกไปยังท้องถิ่นที่ห่างไกลอย่างพอเพียงพร้อมทั้งจัดสวัสดิการให้อย่างทั่วถึง

แนวคิดในการจัดการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าคือ การรณรงค์ปลูกฝังวินัย ความสะอาด ความประหยัดและความนิยมไทย เป็นการแก้ปัญหาค่าเสื่อมของวัฒนธรรมประการหนึ่งด้วย นอกจากนี้ยังคำนึงถึงความเสมอภาคทางการศึกษาของเด็กพิเศษ เช่นการจัดศึกษาสำหรับเด็กเรียนช้า

แนวคิดในการจัดการศึกษาเพื่อสนองตอบลักษณะเฉพาะของกรุงเทพมหานคร คือการกระจายอำนาจบริหารการศึกษา ให้อำนาจเขตนมากขึ้น และการให้ความช่วยเหลือนักเรียนยากจนโดยจัดให้มีโครงการอาหารกลางวัน

สมัยที่ 10-11 พลตรีจำลอง ศรีเมือง (พฤศจิกายน 2527-พฤศจิกายน 2532, มกราคม 2533-มกราคม 2535)

แนวคิดในการจัดการศึกษาของพลตรีจำลอง ศรีเมืองสรุปได้ดังนี้

นักเรียนมีความรู้คู่ความดี

อาหารของนักเรียน อุปกรณ์การสอนสถานที่ต้องเพียงพอ
 ประชาชนมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต
 สนองความต้องการและความหวังของประชาชน นักเรียนและครู
 ปรับปรุงกลไกการบริหารให้มีประสิทธิภาพ
 นโยบาย เปิดสอนเด็กเล็ก
 ขยายการศึกษาภาคบังคับ ให้สูงขึ้น ตลอดจนการ เปิดโรงเรียนสอน
 วิชาอาชีพและโรงเรียนการศึกษาผู้ใหญ่ ตลอดจนเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา

การจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับแนวคิดดังกล่าวมีโครงการและการดำเนินงาน
 สรุปได้ดังนี้

โครงการสอนวิทยาศาสตร์โดยการแบ่งกลุ่มทดลอง
 โครงการสอนภาษาอังกฤษระดับ ป. 3-ป. 4
 โครงการสอนสิ่งแวดล้อมโดยการทดลอง ฯลฯ
 โครงการ "ช่วยหนูารู้หนังสือ"
 โครงการพัฒนาการสอนภาษาไทยและคณิตศาสตร์
 โครงการจัดซื้ออุปกรณ์การสอนวิชาศิลปศึกษา
 โครงการจัดซื้ออุปกรณ์ทางด้านกีฬาทั้งในและนอกหลักสูตร
 โครงการครูพระสอนศีลธรรม
 โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน
 โครงการปลูกกล้วยเพื่อประกอบอาหารและใช้ส่วนต่างๆ แทนการ

ใช้เงิน

โครงการจัดทำรายงานอาหารสำหรับนักเรียน 5 ชุด ที่ถูกต้องตามหลัก

โภชนาการ

โครงการอิมห้องสมองดี
 โครงการอาหารเสริมเพิ่มปัญญา
 โครงการพัฒนาห้องเรียน "ห้องเรียนสวยสะอาด บรรยากาศวิชาการ"
 โครงการซ่อมแซมและจำหน่ายโต๊ะเก้าอี้นักเรียน
 โครงการเปิดสอนเด็กเล็กในโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 350 โรงเรียน

โครงการเปิดสอนเพิ่มเติมอีก 3 ปี ต่อจากระดับประถม 4 โรงเรียน

โครงการโรงเรียนฝึกออาชีพ ทั้งในและนอกเวลา จำนวน 17 โรงเรียน

โครงการเปิดโรงเรียนกีฬากรุงเทพมหานคร

โครงการพัฒนาครูให้ทำผลงานทางวิชาการ เพื่อเลื่อนจากระดับ 6 เป็นระดับ 7 และผู้บริหารโรงเรียนเลื่อนจากระดับ 8 เป็นระดับ 9 โดย

- 1 ให้การอบรมให้ครูเข้าใจวิธีทำผลงานทางวิชาการ

- ช่วยค่าใช้จ่ายทางด้านกระดาษโรเนียว กระดาษไข ระบาย 3,000

บาท (สามพันบาทถ้วน)

โครงการสร้างและซ่อมแซมบ้านพักครู โดยจัดเป็นแผนดำเนินการ 3 ปี

โครงการให้ทุนไปศึกษาและดูงานต่างประเทศ ในโครงการอบรมผู้บริหาร การศึกษาระดับสูง และโครงการประกวดครูดีเด่น

เบิกเงินสวัสดิการได้รวดเร็ว

เพิ่มเงินกู้สหกรณ์เพื่อที่อยู่อาศัย

การออกคำสั่งให้ข้าราชการครูเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ โดยไม่ปล่อยยให้ชั้นเรียนว่าง

การแจ้งข้อราชการทางด้านการศึกษาอย่างมีระบบ

การปรับจำนวนครูตามกรอบอัตรากำลัง โดยคำนึงถึงคุณภาพการศึกษา ความยุติธรรม และความสะดวกสบายในการเดินทางของครู

จัดงาน "วันครู" ให้เป็นแบบอย่างของความประหยัดและมีสาระสมบูรณ์

จัดให้มีการติดต่อสื่อสารอย่างรวดเร็วและมีระบบ โดยจัดซื้อเครื่องโทรสาร ให้จำนวน 385 เครื่อง

โครงการสะอาด เขียวสด ลดมลพิษ ในระดับโรงเรียน

โครงการจัดซื้อวงดนตรีไทย

โครงการจัดทัศนศึกษาอย่างมีระบบ

โครงการจำหน่ายงานฝีมือของนักเรียน

โครงการ "กล้วยแตกหน่อ" ส่งเสริมการปลูกและกินกล้วยในโรงเรียน พร้อมกับบรรณรักษ์ลดการใช้โพนในงานทุกด้าน

โครงการส่งเสริมการประกวดวาดภาพ เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

โครงการ "เพื่อลูกรัก"

โครงการ "วันแม่"

โครงการ "วันพ่อ"

โครงการ "วันกตัญญู" (เทศกาลสงกรานต์) เพื่อให้เด็กและผู้สูงอายุได้มี

ความผูกพันใกล้ชิดกัน

นโยบายการรับเด็กไม่มีหลักฐานเข้าเรียน

ร่วมมือกับบริษัทก่อสร้างให้ส่งเด็กที่อยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับเข้าเรียน

สร้างแบบฟอร์มรายงานผลการเรียนของนักเรียนที่ต้องย้ายตามผู้ปกครอง

บ่อย ๆ

จัดที่อ่านหนังสือให้ชุมชนที่อยู่ใกล้โรงเรียน

รับพ่อแม่ผู้ปกครองนักเรียนที่ยากจนเข้าเป็นนักรภารโรง และรับเข้าทำ

งานอื่น ๆ เป็นการหารายได้เสริมของครอบครัว

แนวคิดและการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับการศึกษาชาติ คือ ด้านคุณภาพการศึกษาในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2535) ในหลายๆ ประเด็น คือ จัดการศึกษาก่อนวัยเรียนให้มากขึ้น ปรับปรุงการผลิตวัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอนให้มีปริมาณเพียงพอ

แนวคิดและการจัดการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าของกรุงเทพมหานคร คือ รมรงค์ เรื่องสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเพื่อแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมเน้นให้ครูสอนทั้งความรู้ และ คุณธรรมเพื่อป้องกันปัญหาความเสื่อมของสังคมวัฒนธรรม และมีการให้โอกาสเด็กที่ไม่มีหลักฐานทางการเรียนเข้ารับการศึกษาได้เป็นการสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาทางหนึ่งด้วย

แนวคิดและการจัดการศึกษาเพื่อสนองตอบลักษณะเฉพาะของกรุงเทพมหานครคือ แนวคิดในด้านพัฒนาการศึกษาของเด็กให้สอดคล้องกับความรู้ของกรุงเทพมหานครที่ต้องการได้คนที่มีคุณธรรมให้ความสำคัญกับชุมชนและสิ่งแวดล้อมของเด็กนักเรียนมากขึ้น มีการกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติอย่างชัดเจน

สมัยที่ 12 ศาสตราจารย์ กฤษณา อรุณวัณษ์ ณ อยุรยา

แนวคิดในการจัดการศึกษาสมัยศาสตราจารย์ ร้อยเอก กฤษณา อรุณวัณษ์ ณ
 อยุรยา สรุปได้ดังนี้

เร่งปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมของนักเรียนและบุคลากร

พัฒนาบุคลิกภาพการศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาไทย คณิตศาสตร์และ
 วิทยาศาสตร์

ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนได้รับประทานอาหารที่ถูกหลักโภชนาการ
 อย่างมีวินัย เพียงพอและทั่วถึง

ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ปลูกฝังจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

เร่งปรับปรุงสภาพอาคาร สถานที่และสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน

ปรับปรุงสวัสดิการที่เหมาะสมให้แก่ครู ภารโรง

เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน บ้าน ชุมชนและสิ่งแวดล้อม

ขยายโอกาสทางการศึกษา

ปรับปรุงประสิทธิภาพ ในการบริหารงานบุคคล

ปลูกฝังประชาธิปไตยในโรงเรียน

จัดบริการทางการศึกษาแก่ประชาชนผู้ด้อยโอกาส

จากแนวคิดดังกล่าว จึงจะมีการจัดการศึกษาโดยมีการดำเนินงาน และโครงการ
 การสรุปได้ดังนี้

การสอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษา

การพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์

โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการใช้หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521

(ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

โครงการจัดตั้งศูนย์บริการสื่อการเรียนการสอน

โครงการนิเทศและติดตามผลการจัดการเรียนการสอน

โครงการประเมินมาตรฐานโรงเรียน

โครงการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการกลุ่มการทำงานและพื้นฐานอาชีพ
 โครงการอบรมครูผู้สอนคณิตศาสตร์
 โครงการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา
 โครงการส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตร
 โครงการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
 โครงการขยายการจัดการศึกษาขั้นเด็กเล็ก
 โครงการศึกษาต่อเนื่อง
 โครงการโรงเรียนขยายโอกาส
 การขยายการศึกษาเพื่อเด็กเร่ร่อน เด็กในชุมชนแออัด คนงานก่อสร้าง
 ให้โรงเรียนรับเด็กที่ขาดหลักฐานเข้าเรียน
 จัดทำใบรับรองการศึกษาแก่เด็กที่ขาดหลักฐาน
 ประชาสัมพันธ์การให้บริการศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาส
 ให้การสงเคราะห์แก่เด็กที่ขาดแคลนเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน เครื่องแบบ
 อาหารกลางวัน ตลอดจนทุนการศึกษา
 โครงการเพื่อลูกรัก
 จัดกิจกรรมส่งเสริมความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน
 ส่งเสริมให้มีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น
 จัดป้ายนิเทศบริการการศึกษา
 ปรับปรุงระเบียบการขอใช้สถานที่ของโรงเรียน
 ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับผลงานและการดำเนินงานของหน่วยงานทุกระดับ

แนวความคิดในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับการศึกษาของชาติ คือ การจัดการศึกษาให้ทั่วถึง จัดการศึกษาทั้งระดับก่อนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

แนวคิดในการจัดการศึกษา เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าคือการส่งเสริมทางด้านวิชาการ พัฒนาคุณภาพการศึกษา เน้นภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ อันจะทำให้เด็กมีความพร้อมที่จะรับความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีต่าง ๆ จากวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ แต่ก็ไม่ทอดทิ้งความเป็นไทย เพราะการศึกษายังเน้นถึงภาษาไทยพร้อมไปด้วย

แนวคิดในการจัดการศึกษาเพื่อสนองต่อลักษณะเฉพาะของกรุงเทพมหานคร เนื่องจากศาสตราจารย์ร้อยเอก กฤษณา อารุณวงศ์ ณ อยุธยา มีแนวความคิดในการจัดการศึกษาสอดคล้องกับพลตรีจำลอง ศรีเมือง อันอาจจะเนื่องมาจากเป็นนักการเมืองที่มาจากพรรคการเมืองเดียวกัน และสภาพแวดล้อมของกรุงเทพมหานครคล้ายคลึงกัน รูปแบบของการจัดการศึกษาจึงสนองต่อลักษณะเฉพาะของกรุงเทพมหานครจึงคล้ายกัน ทั้งด้านการให้เด็กมีความรู้คู่ความดี การดำเนินการด้านการศึกษาคำหนึ่งถึงสภาพความเป็นกรุงเทพมหานครมากขึ้น

แนวคิดในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในช่วงสมัยที่ 1 - สมัยที่ 4 คือ นายชานามู ยูบุรณ์ นายอรรถ วิสูตรโยธาภิบาล นายศิริ สันตะบุตร และนายสาย หุตะเจริญ เป็นการจัดการศึกษาทางเดียวกัน คือมุ่งให้ทุกคนได้รับการศึกษาตามควรแก่อัตภาพ ไม่เก็บค่าเรียน มุ่งให้เด็กวัยเรียนได้อ่านออกเขียนได้ ซึ่งเป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับ พ.ศ. 2503 อันเป็นแผนหลักในการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานครในช่วงนั้น ประกอบกับเป็นระยะที่เริ่มเป็นกรุงเทพมหานครใหม่ ๆ สภาพโดยทั่วไปของกรุงเทพมหานครประสบกับปัญหาหลายประการด้วยกัน ทำให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร มีภารกิจด้านอื่น ๆ ที่ต้องทำอีกมาก ดังนั้นแนวคิดในการจัดการศึกษาจึงยึดแผนการศึกษาแห่งชาติเป็นหลัก และเนื่องจากสมัยนายชานามู ยูบุรณ์ เป็นผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ว่าราชการคนแรกของกรุงเทพมหานคร จึงมีการวางนโยบายไว้อย่างชัดเจน ทำให้ผู้ว่าราชการอีก 3 คน ซึ่งมีช่วงเวลาในการดำรงตำแหน่งในช่วงสั้น ๆ จึงมีแนวคิดในการดำเนินการตามนโยบายที่มีไว้แล้ว และมีการจัดทำโครงการใหม่ ๆ เพิ่มบ้าง แต่บางนโยบายไม่ได้ดำเนินการต่อ เช่น สมัย นายอรรถ วิสูตรโยธาภิบาล ได้ยกเลิกโครงการมัธยมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาของกรุงเทพมหานคร

สมัยที่ 5 นายธรรมบุญ เทียนเงิน เป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ที่มาจากการเลือกตั้งแนวคิดในการจัดการศึกษาในสมัยนี้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515-2519) โดยจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ให้ทั่วถึงทั้งยังมีแนวคิดในการจัดการศึกษาเพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชน และเห็นเป็นรูปธรรม อาทิ การ

ปรับปรุงสถานที่อาคารเรียน และอุปกรณ์การเรียนให้เพียงพอ ทั้งนี้เป็นเพราะนายธรรมณู เทียนเงิน เป็นผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ที่มาจากการเลือกตั้ง จึงจำเป็นต้องสร้างผลงานให้ประชาชนได้เห็น รวมถึงการโยกย้ายผู้บริหารโรงเรียนตามความเหมาะสม และการจัดระบบงบประมาณเกี่ยวกับเงินเดือนข้าราชการครู แสดงให้เห็นถึงการสร้างผลงานเด่นชัดขึ้น นอกจากนี้การมีโครงการพัฒนาเด็กเรียนช้าขึ้น เพื่อแก้ปัญหาการตกชั้นของเด็ก แสดงให้เห็นถึงการเอาใจใส่ดูแลสภาพการศึกษาอย่างจริงจัง

สมัยที่ 6 - สมัยที่ 9 นายชลอ ธรรมศิริ นายเชาวน์วัศ สุตลาภา นายเทียม มกรานนท์ และ ดร.อาษา เมฆสวรรค์ แนวคิดในการจัดการศึกษาเป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 คือมุ่งให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น รู้จักแก้ปัญหาและรักการทำงาน และในประเด็นที่ว่า รัฐซึ่งระดมเลือกสรรทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งจากรัฐ ท้องถิ่น เอกชน และผู้รับการศึกษา มาใช้ในการจัดการศึกษา หาวิธีการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยคำนึงถึงความเสมอภาคระหว่างท้องถิ่นและสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และรัฐพึงให้ทุนเล่าเรียน และห้ามมาตรการอื่นช่วยเหลือผู้ยากไร้ให้ได้รับการศึกษาตามควรแก่อัตภาพ ซึ่งแนวคิดในการจัดการศึกษาดังกล่าวสามารถตอบสนองปัญหาของกรุงเทพมหานคร ที่มีแหล่งเสื่อมโทรม ชุมชนแออัด มีปัญหาเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษาเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังคำนึงถึงการปรับปรุงเชิงคุณภาพการศึกษา อาทิ การปรับปรุงมาตรฐานโรงเรียนให้ดีขึ้น การปรับปรุงการเรียนการสอน รวมทั้ง มีการส่งเสริมกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่ดีแก่เด็ก และการปรับปรุงเชิงปริมาณ อาทิ การจัดสร้างห้องสมุดโรงเรียนให้เพียงพอกับความต้องการ จัดตั้งโรงเรียนสำหรับเด็กด้อยโอกาสทางการศึกษาในชุมชนแออัด การจัดตั้งมูลนิธิเพื่อส่งเสริมกิจการในการศึกษา การให้ทุนการศึกษาแก่เด็ก เป็นต้น

สมัยที่ 10 - สมัยที่ 12 พลตรีจำลอง ศรีเมือง และ ศาสตราจารย์ร้อยเอก กฤษณา อรุณวงษ์ ณ อยุธยา มีแนวคิดในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาต่อเนื่องกัน การจัดการศึกษาเน้นการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมความเจริญงอกงามทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และจิตใจส่งเสริมการเรียนวิทยาศาสตร์เนื่องจากเป็นปัญหาเร่งด่วนของประเทศ และมีการคำนึงถึงส่วนประกอบสำคัญในการศึกษา ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านสถานที่อุปกรณ์ใน

การเรียน ครูผู้สอน และตัวนักเรียน เน้นการผสมผสานทางด้านวิชาการและจริยธรรม เข้าด้วยกัน นอกจากนี้ยังได้คำนึงถึงการขยายโอกาสทางการศึกษา การจัดการศึกษาทั้งหมดนี้ เพื่อไปสู่การผลิตเยาวชนให้เป็นผู้มีความรู้ในการประกอบอาชีพเลี้ยงตนเอง และมีค่านิยมลักษณะนิสัย ตอบสนองต่อตลาดแรงงานและการพัฒนาของกรุงเทพมหานคร

พ.ร.บ. ๒ แผน ๑๗๖ ในการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ตั้งแต่ พ.ศ. 2515-พ.ศ. 2535

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ พ.ศ. 2515 - 2535	จัดการศึกษาตามนโยบาย ของแผนการศึกษาแห่งชาติ	จัดการศึกษาเพื่อแก้ปัญหา เฉพาะหน้าครอบคลุมปัญหา สิ่งแวดล้อม ปัญหาความเสื่อม วัฒนธรรมและปัญหา ความเสมอภาคทางการศึกษา	จัดการศึกษาเพื่อตอบสนอง ลักษณะเฉพาะของ กรุงเทพมหานคร	ประเด็นอื่น ๆ ที่น่าสนใจ
สมัยที่ 1 นายชานาญ ยูวบูรณ์ (ม.ค. 2516 - ต.ค. 2516)	1. จัดการศึกษาให้เด็กนักเรียน ได้อ่านออกเขียนได้ 2. ติดตามให้เด็กทุกคนได้เข้า เรียนในระดับประถมศึกษา ภาคบังคับ 3. จัดการศึกษาเป็นลักษณะให้ เปล่าเพื่อช่วยเหลือเด็กยากจน	1. เริ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาใน โรงเรียนประถมศึกษาของ กรุงเทพมหานคร 2. เน้นวิชาการและคุณธรรม		1. การปรับปรุงการเรียนการสอน ทุกวิชา 2. ให้ครูมีความถนัดและชำนาญ เป็นรายวิชา 3. จัดโครงการอาหารกลางวัน 4. ปรับปรุงและส่งเสริมอาชีพ 5. อบรมนักเรียนเรื่องความ สะอาดและความเป็นระเบียบ เรียบร้อยของบ้านเมือง 6. พัฒนาความรู้แก่ ครู
สมัยที่ 2 นายอรรถ วิสูตรโยธา- ภิบาล (พ.ย. 2516 - มิ.ย. 2517)	ให้โรงเรียนผลิตนักเรียนให้เป็น คนฉลาดคนเก่ง คนดีและคนที่ มีวินัย เน้นด้านพุทธศึกษา จริยศึกษา พลศึกษา	ยกเลิกโครงการจัดการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียน ประถมศึกษา	จัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ให้ดีที่สุด	1. การปรับปรุงการเรียนการสอน ทุกวิชา 2. พัฒนาบุคลากรทางการศึกษา

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ พ.ศ. 2515 - 2535	จัดการศึกษาตามนโยบาย ของแผนการศึกษาแห่งชาติ	จัดการศึกษาเพื่อแก้ปัญหา เฉพาะหน้าครอบคลุมปัญหา สิ่งแวดล้อม ปัญหาคความเสื่อม วัฒนธรรมและปัญหา ความเสมอภาคทางการศึกษา	จัดการศึกษาเพื่อตอบสนอง ลักษณะเฉพาะของ กรุงเทพมหานคร	ประเด็นอื่น ๆ ที่น่าสนใจ
สมัยที่ 3 นายศิริ สันตะบุตร (มี.ย. 2517 - พ.ค. 2518)	นำนโยบายวิธีปฏิบัติของกระทรวง ศึกษาธิการมาปรับให้เข้ากับ กรุงเทพมหานคร	1. เปิดโอกาสให้เด็กที่ไม่มี สัมภาระจนครัวได้เข้าเรียน 2. จัดตั้งมูลนิธิต่าง ๆ เพื่อช่วย เหลือเด็กยากจน		1. นำบุคลากรจากกระทรวงศึกษา ธิการมาดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ สำนักงานการศึกษา 2. พัฒนาบุคลากรทางการศึกษา
สมัยที่ 4 นายสาย หุตะเจริญ (พ.ค. 2518 - ส.ค. 2518)	ดำเนินการโรงเรียนประถมศึกษา ให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนและ ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของ กระทรวงศึกษาธิการ			
สมัยที่ 5 นายธรรมบุญ เทียนเงิน (ส.ค. 2518 - เม.ย. 2520)	ขยายการศึกษาประถมตอนปลาย ให้ทั่วถึง	1. การพัฒนาการเด็กเรียนขั้น 2. ปรับปรุงอาคารเรียนที่ทรุด โทรม	1. จัดระบบบริหารบุคคลใหม่ โดย สับเปลี่ยนโยกย้ายผู้บริหาร โรงเรียน 2. จัดระบบงบประมาณรายจ่าย เงินเดือนข้าราชการครู	ปรับปรุงทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ มีการประเมินมาตรฐานโรงเรียน
สมัยที่ 6 นายชโล ธรรมศิริ (เม.ย. 2518 - ก.ค. 2520)	การจัดการศึกษาภาคบังคับให้ทั่ว ถึงให้ความเสมอภาคแก่บุคคลเข้า รับการศึกษาตามความสามารถ บุคคลนั้น		จัดให้มีโรงเรียนสงเคราะห์ เคลื่อนที่ เพื่อช่วยเหลือเด็กใน ชุมชนแออัดที่ไม่มีโอกาสเข้ารับ การศึกษาได้	1. ปรับปรุงทั้งด้านอาคารสถานที่ และการเรียนการสอน มีการ ประเมินมาตรฐานโรงเรียน นี้เทศการศึกษา

<p>ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ พ.ศ. 2515 - 2535</p>	<p>จัดการศึกษาตามนโยบาย ของแผนการศึกษาแห่งชาติ</p>	<p>จัดการศึกษาเพื่อแก้ปัญหา เฉพาะหน้าครอบคลุมปัญหา สิ่งแวดล้อม ปัญหาความเสื่อม วัฒนธรรมและปัญหา ความเสมอภาคทางการศึกษา</p>	<p>จัดการศึกษาเพื่อตอบสนอง ลักษณะเฉพาะของ กรุงเทพมหานคร</p>	<p>ประเด็นอื่น ๆ ที่น่าสนใจ</p>
				<p>2. จัดสวัสดิการแก่นักเรียนได้แก่ น้ำดื่ม น้ำชา เสื้อผ้า 3. ส่งเสริมด้านดนตรี กีฬา 4. ส่งเสริมฐานะครูและสมรรถ ภาพของครู</p>
<p>สมัยที่ 7 นายเชาวนวัศ สุตลาภา (ก.ค. 2518 - เม.ย. 2520)</p>	<p>การขยายการศึกษาภาคบังคับให้ ทั่วถึง</p>	<p>การใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือ ปลูกฝังนิสัยให้แก่เด็ก โดยเน้น ในเรื่องระเบียบวินัย</p>	<p>1. ลดช่องว่างในสังคมโดยมีการ ปรับปรุงคุณภาพของการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา เสมอภาคกัน 2. จัดการศึกษาสำหรับเด็กในสลัม และ เด็กขาดหลักฐานาให้มีที่เรียน</p>	<p>1. ปรับปรุงคุณภาพการศึกษามีการ ประเมินมาตรฐานโรงเรียน มีการนิเทศการศึกษา 2. สร้างขวัญกำลังใจของครูส่ง เสริมด้านการศึกษาต่อและ เพิ่มวุฒิของครู</p>
<p>สมัยที่ 8 พลเรือเอก เทียม มกรานนท์ (พ.ค. 2518 - พ.ย. 2520)</p>	<p>การจัดการประถมศึกษาให้เพียง พอและทั่วถึงและให้นักเรียน กรุงเทพมหานครคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น เป็นพลเมืองดี อ่าน ออกเขียนได้ คิดคำนวณเป็น</p>	<p>1. การปลูกฝังสร้างเสริมคุณภาพ และวินัยแก่เด็กนักเรียน 2. ลดความสูญเปล่าทางการศึกษา ให้น้อยคือลดอัตราการตกชั้น ของนักเรียน</p>	<p>การจัดการศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหา การศึกษาของเด็กด้อยโอกาสและ ให้เด็กเข้าโรงเรียนเร็วขึ้น รวมทั้งการจัดโครงการอาหาร กลางวัน</p>	<p>ปรับปรุงคุณภาพการศึกษามีการ ประเมินโรงเรียนมาตรฐาน</p>

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ พ.ศ. 2515 - 2535	จัดการศึกษาตามนโยบาย ของแผนการศึกษาแห่งชาติ	จัดการศึกษาเพื่อแก้ปัญหา เฉพาะหน้าครอบคลุมปัญหา สิ่งแวดล้อม ปัญหาความเสื่อม วัฒนธรรมและปัญหา ความเสมอภาคทางการศึกษา	จัดการศึกษาเพื่อตอบสนอง ลักษณะเฉพาะของ กรุงเทพมหานคร	ประเด็นอื่น ๆ ที่น่าสนใจ
สมัยที่ 9 ดร.อาษา เมมสุวรรณค์ (พ.ย. 2518 - พ.ย. 2520)	ปรับปรุงคุณภาพครู ผู้บริหารการ ศึกษา ทั้งด้านจริยธรรม คุณธรรม เจตคติที่ดี ความรู้ทักษะ	1. ปลุกฝังวินัยความสะอาด ความ ประหยัดและนิยมไทย 2. จัดการศึกษาสำหรับเด็กเรียน ช้า 3. จัดตั้งมูลนิธิหรือมูลนิธิ	1. การกระจายอำนาจบริหารการ ศึกษาให้อำนาจเขตมากขึ้น 2. การจัดการศึกษาเพื่อเด็กด้อย โอกาสและเด็กยากจน มีโครงการ อาหารกลางวัน	1. ปรับปรุงคุณภาพการศึกษามีการ ประเมินโรงเรียนมาตรฐาน 2. การจัดโรงเรียนฝึกอาชีพ 3. ส่งเสริมสุขภาพครูและนักเรียน 4. ส่งเสริมฐานะของครูและพัฒนา บุคลากรด้วยการฝึกอบรม
สมัยที่ 10-11 พลตรีจำลอง ศรีเมือง (พ.ย. 2518 - ม.ค. 2520)	1. จัดการศึกษาระดับก่อนวัยเรียน มากขึ้นและขยายการศึกษาภาค บังคับให้สูงขึ้น 2. ปรับปรุง วัสดุอุปกรณ์การเรียน การสอนให้เพียงพอ 3. จัดการศึกษาเพื่อการเรียนรู้ ตลอดชีวิต 4. การจัดการศึกษาผู้ใหญ่ มีโรงเรียน สอนวิชาชีพ	1. เน้นให้ครูสอนทั้งความรู้และ คุณธรรม 2. รณรงค์เรื่องสิ่งแวดล้อม 3. นำวิธีการเกษตร ("กล้วยแตก หน่อ") มาใช้ในโครงการ อาหารกลางวัน	1. จัดการศึกษาเพื่อเด็กด้อย โอกาส เด็กเร่ร่อนและเด็ก ยากจน 2. จัดการศึกษาโดยคำนึงถึงชุมชน โรงเรียน วัด และบ้าน	1. ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน 2. ปรับปรุงกลไกการบริหารการ ศึกษา 3. จัดทัศนศึกษาอย่างมีระบบ 4. พัฒนาความก้าวหน้าของครู รวมถึงให้สวัสดิการอื่น ๆ

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ พ.ศ. 2515 - 2535	จัดการศึกษาตามนโยบาย ของแผนการศึกษาแห่งชาติ	จัดการศึกษาเพื่อแก้ปัญหา เฉพาะหน้าครอบคลุมปัญหา สิ่งแวดล้อม ปัญหาความเสื่อม วัฒนธรรมและปัญหา ความเสมอภาคทางการศึกษา	จัดการศึกษาเพื่อตอบสนอง ลักษณะเฉพาะของ กรุงเทพมหานคร	ประเด็นอื่น ๆ ที่น่าสนใจ
สมัยที่ 12 ศาสตราจารย์ ร.อ. กฤษฎา อรุณวงษ์ ณ อยุธยา (เม.ย. 2535 - ปัจจุบัน)	การจัดการศึกษาภาคบังคับให้ทั่ว ถึงขยายโอกาสทางการศึกษา ทั้ง ระดับก่อนประถมศึกษาและมัธยม ศึกษา	1. ส่งเสริมทางด้านวิชาการพัฒนา คุณภาพการศึกษาระดับภาษาไทย คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ 2. อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	1. จัดการศึกษาเพื่อเด็กด้อย โอกาส เด็กเร่ร่อน และเด็ก ยากจน 2. จัดการศึกษาโดยคำนึงถึงชุมชน โรงเรียน วัด และบ้าน	1. ปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน 2. ปรับปรุงประสิทธิภาพในการ บริหารงานบุคคล 3. ส่งเสริมปัญญาท้องถิ่น

จากการศึกษาแนวคิดในการจัดการศึกษาของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ตั้งแต่ พ.ศ. 2515-2535 ใน 3 ลักษณะ คือ การจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ การจัดการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าซึ่งครอบคลุมปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาความเสื่อมของวัฒนธรรม และปัญหาความเสมอภาคทางการศึกษา สามารถแสดงให้เห็นโดยสรุปในตารางที่ 2 และจากตารางจะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาของกรุงเทพมหานครทุกสมัยเป็นไปตามแผนการศึกษาแห่งชาติ คือ ในสมัยนายชานานู ยูวบูรณ์ นายอรรถ วิสูตรโยธาภิบาล นายศิริ สันตะบุตร นายสาย หุตะเจริญ และนายธรรมบุญเทียนเงิน เป็นการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาให้ทั่วถึง ให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ เป็นการจัดการศึกษาให้เปล่า ให้นักเรียนเป็นคนฉลาด คนเก่ง คนดี และคนที่มีวินัย เน้นด้านพุทธศึกษา จริยศึกษา พลศึกษา

ในสมัยนายชโล ธรรมศิริ นอกจากจะจัดการศึกษาภาคบังคับให้ทั่วถึงแล้วยังคำนึงถึงความเสมอภาคทางการศึกษา ให้นักชนชั้นเข้ารับการศึกษาตามความสามารถของบุคคลนั้น ในสมัยพลเรือเอกเทียม มกรานนท์ เน้นให้นักเรียนกรุงเทพมหานครคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น เป็นพลเมืองดี อ่านออกเขียนได้ คิดคำนวณเป็น ในสมัย ดร. อาษา เมฆสุวรรณ ได้คำนึงถึงเรื่องการปรับปรุงคุณภาพครู ผู้บริหารการศึกษา ทั้งด้านจริยธรรม คุณธรรม เจตคติ มีความรู้ทักษะ สมัยพลตรีจำลอง ศรีเมืองและศาสตราจารย์ ร.อ. กฤษณา อรุณวัณษ์ ณ อยู่ชยา เป็นการจัดการศึกษา เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ขยายโอกาสการศึกษาทั้งระดับก่อนวัยเรียนและมัธยมศึกษา

แนวคิดในการจัดการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในแต่ละสมัยมีความแตกต่างกันตามสภาพปัญหาในขณะนั้น อาทิ ในสมัยนายชานานู ยูวบูรณ์ ได้เริ่มจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาของกรุงเทพมหานคร เพื่อแก้ปัญหาการเดินทางของนักเรียน สมัยนายอรรถ วิสูตรโยธาภิบาลได้ยกเลิกการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเพราะคิดว่าขณะนั้นกรุงเทพมหานครยังจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาไม่ดี ทำที่ควรจึงไม่ควรจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาขึ้นมาอีกสมัย นายศิริ สันตะบุตร มีปัญหาการอพยพของชาวชนบทเข้าสู่กรุงเทพมหานคร ทำให้เกิดเด็กขาดทะเบียนบ้าน หลักฐานในการเข้าเรียน ในสมัยนี้จึงเปิดโอกาสให้เด็กที่ไม่มีสำมะโนครัวได้เข้าเรียนให้ทางราชการประชาสัมพันธ์แก่ประชาชนที่เข้ามาอาศัยตามแหล่งเสื่อมทรมาได้สะพานลอยแจ้งขอบ้านเลขที่จากทางราชการ นอกจากนี้ยังมีการจัดตั้งมูลนิธิต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือเด็กยากจนในสมัยนายธรรมบุญเทียนเงิน มีการแก้ปัญหาทั้งด้านปริมาณและคุณภาพของการศึกษาคือมีการปรับปรุงอาคาร

เรียนที่ทรุตรถมและการพัฒนาเด็กเรียนซ้ำชั้น สมัยนายเชาวนวัศ สุตลาภา ใช้การศึกษา เป็นเครื่องมือปลูกฝังนิสัยที่ดีให้แก่เด็กรอดเน้นเรื่องระเบียบวินัยสอดคล้องกับสมัย พลเรือเอกเทียม มกรานนท์ ที่ปลูกฝังสร้างเสริมคุณภาพและวินัยแก่เด็กนักเรียนนอกจากนี้ยังแก้ปัญหาการตกซ้ำชั้นของนักเรียนอีกด้วย สมัย ดร. อาษา เมฆสวรรค์ มีการปลูกฝังวินัย ความสะอาด ความประหยัดและนิยมไทย เพื่อแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรม และมีการจัดการศึกษาสำหรับเด็กเรียนซ้ำและมีการจัดตั้งมูลนิธิเพื่อช่วยเหลือเด็กยากจนดั่งสมัย นายศิริ สันตะบุตร ส่วนสมัยพลตรีจำลอง ศรีเมือง ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้น คือ ความเสื่อมทางวัฒนธรรม สังคมและสิ่งแวดล้อมดังนั้นการจัดการศึกษาจึงเน้นความรู้คู่ความดีและการณรงค์เรื่องสิ่งแวดล้อมรวมถึงเน้นวิชาภาษาไทย คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ เพื่อตอบสนองสภาพของความเป็นนิคส์

แนวคิดในการจัดการศึกษา เพื่อสนองตอบลักษณะเฉพาะของกรุงเทพมหานครใน สมัยเริ่มแรกเป็นระยะเริ่มตั้งกรุงเทพมหานคร และผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่ละคน ดำรงตำแหน่งในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ การจัดการศึกษาจึงเป็นไปตามนโยบายของแผนการศึกษาแห่งชาติเป็นส่วนใหญ่ จนถึงสมัยที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมาจากการเลือกตั้ง เป็นคนแรกคือนายธรรมบุญ เทียนเงิน เริ่มมีการจัดระบบบริหารบุคคลใหม่ขึ้น สมัยนายชลอ ธรรมศิริ นายเชาวนวัศ สุตลาภา พลเรือเอกเทียม มกรานนท์ และ ดร.อาษา เมฆสวรรค์ มีแนวคิดในการจัดการศึกษาเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา และสนองตอบ สภาพของสังคมที่มีปัญหา เด็กด้อยโอกาสซึ่งปัญหานี้สมัยพลตรีจำลอง ศรีเมือง และศาสตรา จารย์ ร.อ. กฤษณา อรุณวงษ์ ณ อยุธยา ได้ดำเนินการต่อและเน้นการจัดการศึกษาเพื่อ สร้างความสัมพันธ์ระหว่าง บ้าน โรงเรียน วัด

ข้อเสนอนะ

งานวิจัยเรื่องนี้เป็นงานวิจัยที่ทําให้มองเห็นภาพกว้าง ๆ ของการศึกษากรุงเทพ มหานคร ตามการบริหารงานของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แต่ละคนเป็นต้นว่า ได้เห็น แนวคิดและการจัดการศึกษาเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้น การริเริ่มโครงการใหม่ ๆ เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะว่าควรมีการวิจัยที่ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการตามแนวคิดของผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาเจาะลึกเป็นรายบุคคล